

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 10 Ιανουαρίου 2022

Ελάχιστος ο αντίκτυπος της ενωσιακής στήριξης στις θεμελιώδεις μεταρρυθμίσεις για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια

Η δράση της ΕΕ έχει επιδράσει ελάχιστα στην προώθηση των θεμελιωδών μεταρρυθμίσεων στον τομέα του κράτους δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια, σύμφωνα με ειδική έκθεση που δημοσίευσε το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ). Βεβαίως, στην περιοχή έχουν πραγματοποιηθεί ορισμένες τεχνικές και επιχειρησιακές μεταρρυθμίσεις. Ωστόσο, σύμφωνα με τους ελεγκτές, σε ένα περιβάλλον περιορισμένης πολιτικής βούλησης και έλλειψης δεσμεύσεων, η στήριξη της ΕΕ είναι άκρως ανεπαρκής για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εξακολουθούν να υπάρχουν, όπως λόγω χάριν με την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, τη συγκέντρωση εξουσιών, τις πολιτικές παρεμβάσεις και τη διαφθορά.

Η Αλβανία, η Βόρεια Μακεδονία, το Μαυροβούνιο και η Σερβία είναι υποψήφιες για ένταξη χώρες, ενώ η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και το Κόσοβο εν δυνάμει υποψήφια μέλη. Ωστόσο, όλες αυτές οι χώρες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προβλήματα όσον αφορά το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα. Εδώ και περισσότερο από δύο δεκαετίες, η ΕΕ καταβάλλει προσπάθειες, προκειμένου να τις βοηθήσει με την υλοποίηση του μεταρρυθμιστικού προγράμματός τους. Η βοήθεια διαρθρώνεται γύρω από δύο αλληλένδετους άξονες δράσης: τη χρηματοδοτική στήριξη (που ανήλθε σε περίπου 700 εκατομμύρια ευρώ μεταξύ 2014 και 2020) και τον πολιτικό διάλογο. Στην έκθεση του ΕΕΣ επιχειρείται να προσδιοριστεί η αποτελεσματικότητα αυτών των δράσεων.

Οι προτεραιότητες της ΕΕ όσον αφορά το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια είναι σαφείς και μεταφράζονται συνήθως σε συγκεκριμένες δράσεις στο πλαίσιο του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας. Παρ' όλα αυτά, οι ελεγκτές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι οι βασικοί κίνδυνοι που υπονομεύουν τον βιώσιμο αντίκτυπο των δράσεων της δεν έχουν ακόμη μετριαστεί επαρκώς. Τα μέτρα για την αντιμετώπιση των περιορισμένων διοικητικών ικανοτήτων και της έλλειψης πολιτικής βούλησης – δύο καθοριστικής σημασίας παραγόντων – είναι πολύ λίγα και συχνά αναποτελεσματικά. Επιπλέον, οι ελεγκτές επισημαίνουν την ασυνεπή εφαρμογή των προϋποθέσεων χρηματοδότησης και υλοποίησης των έργων. Ομοίως, η ΕΕ σπανίως έχει κάνει χρήση της δυνατότητας αναστολής της βοήθειας, εάν μια δικαιούχος χώρα δεν τηρεί τις βασικές αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

ανθρώπινων δικαιωμάτων. Τέλος, οι ελεγκτές υπογραμμίζουν ότι η στήριξη της ΕΕ για την κοινωνία των πολιτών είναι ανεπαρκής για την ικανοποίηση των αναγκών του τομέα αυτού και βασίζεται κυρίως σε βραχυπρόθεσμα έργα.

«Η ενωσιακή στήριξη για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια σίγουρα δεν επέφερε τις προσδοκώμενες μαζικές αλλαγές», δήλωσε ο Juhan Parts, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση. «Η περιορισμένη πρόοδος που επιτεύχθηκε την τελευταία 20ετία απειλεί τη συνολική βιωσιμότητα της ενωσιακής στήριξης που παρασχέθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας προσχώρησης. Οι συνεχείς μεταρρυθμίσεις χάνουν την αξιοπιστία τους, εάν δεν οδηγούν σε απτά αποτελέσματα.»

Εάν η ενωσιακή δράση φαίνεται να έχει συμβάλει στις μεταρρυθμίσεις, αυτό οφείλεται στην τάση των διαφόρων αναφορών να εστιάζουν περισσότερο στα ποσοτικά επακόλουθα και όχι αρκετά στα πραγματικά επιτεύγματα των μεταρρυθμίσεων. Η εικόνα που προκύπτει από τις αξιολογήσεις των επιδόσεων που πραγματοποίησαν οι ελεγκτές της ΕΕ είναι εντελώς διαφορετική. Έτσι, διαπιστώνεται ότι η πρόοδος ως προς την κατάσταση του κράτους δικαίου στην περιοχή ήταν ως επί το πλείστον μάλλον περιορισμένη και ότι η βιωσιμότητα αποδεικνύεται δύσκολη στην επίτευξή της. Παρά την επί δεκαετίες πολιτική στήριξη και οικονομική βοήθεια της ΕΕ, σε πολλές χώρες των Δυτικών Βαλκανίων εξακολουθούν να υπάρχουν θεμελιώδη προβλήματα, τα οποία αφορούν, μεταξύ άλλων, την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, την καταπολέμηση της διαφθοράς (που παραμένει διάχυτη) και την ελευθερία έκφρασης.

Οι ελεγκτές συνιστούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσει τον μηχανισμό προώθησης των μεταρρυθμίσεων στον τομέα του κράτους δικαίου και τη στήριξη προς τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης, να συναρτήσει στενότερα τη χρηματοδότηση με την επίτευξη προόδου στον τομέα του κράτους δικαίου και να βελτιώσει τη διαδικασία παρακολούθησης των έργων και παρουσίασης των σχετικών στοιχείων.

Γενικές πληροφορίες

Η ονομασία «Κόσοβο» χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με το ψήφισμα 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου.

Η ειδική έκθεση 1/2022, με τίτλο «Ενωσιακή στήριξη για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια: παρά τις προσπάθειες, εξακολουθούν να υπάρχουν θεμελιώδη προβλήματα», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu).

Πέρσι τον Σεπτέμβριο, το ΕΕΣ δημοσίευσε έκθεση σχετικά με τη [δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση της μείζονος διαφθοράς στην Ουκρανία](#).

Το ΕΕΣ παρουσιάζει τις ειδικές εκθέσεις του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο της ΕΕ, καθώς και σε άλλους ενδιαφερόμενους, όπως στα εθνικά κοινοβούλια, σε παράγοντες του αντίστοιχου κλάδου και σε εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι συστάσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις του υλοποιούνται.

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547